

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1721. usque ad annum 1724

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1783

VD18 90119304

§. 55. Novi motus in Galliis suscitati ob varios libellos & theses.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67596)

Sæc. XVIII. „sus illos editis, firmiter inhærentes,
A. C. 1724. „sicuti semper, benedicente Domino,
 „inhæfuri sumus, eos, nisi resipuerint,
 „a communis Societatis caritate pro-
 „fus alienos ab omnibus haberi, &
 „censeri volumus & intendimus, &c.

§. LV.

*Novi motus in Galliis suscitati ob va-
rios Libellos & Theses.*

*Nova liter.
 ad An. 1724.
 pag. 588.
 Dorjan. l. c.
 pag. 211.*

Quo magis Appellantes tam Ecclē-
 siastica, quam Regia auctoritate
 premebantur, eo avidius Parlament
 Parisiensis patrocínio tumidi, curiam
 aucupabantur occasiones, in quibus
 Pontificiam auctoritatem deprimerē,
 ejusque Constitutionem illiusque deterio-
 res infectari possent: Latum suæ in-
 diæ campum aperiri existimabant, dum
 P. Matthæus Petitiidier Benedictinus
 Abbas Senonensis in Lotharingia Præ-
 ses Congregationis sancti Vitoni & Fir-
 dulphi Tractatum Theologicum editit
 de infallibilitate & auctoritate Pontificum
 huncque librum Benedicto XIII. nuncu-
 cupavit. Enimvero Quesnelistæ hunc
 Virum in suis castris militare crede-
 bant, postquam vero in præfato libro
 palam fatebatur, quod quidem in Gal-
 liis enutritus, Ecclesiæ Gallicanæ do-
 ctrinam de auctoritate Pontificia cu-
 la

lacte materno hauserit, veramque esse Sæc. XVIII.
 crediderit, re tamen maturius confide- A. C. 1724.
 rata, atque ad annum ætatis suæ sexa-
 gesimum quintum progressus, mani-
 festo deprehenderit, potissimos ex Fran-
 ciæ Episcopis, ac præcipue Sorbonam
 a veteri Ecclesiæ, suorumque Majorum
 doctrina defecisse, ac propterea pro-
 pugnare compellatur, Pontificis aucto-
 ritatem sese in universam Ecclesiam,
 Concilia Oecumenica, atque Episcopos
 extendere &c. edito vix hoc libro Ques-
 nelistæ suis deliriis lethale vulnus esse
 inflictum arbitrati, hunc partum in
 cunis suffocare decreverunt. Deferunt
 illud opus ad Metense Parlamentum,
 ipsis semper propitium, quoties in Pa-
 pam & Constitutionem invehendi oc-
 casio subministrabatur. Ergo Pro-
 curator Generalis in Senatu perorat,
 doctrinæ in hoc libello contentæ pe-
 stem exagitat, ac confidenter affirmat,
 hujus Abbatis Superiores in nuperis
 generalibus comitiis contra ejus librum
 esse questos, proin ipsius crimen non
 toti Congregationi, sed unice ejus Au-
 thori imputari posse, eumque merito si
 in Regno degeret, severe castigandum
 fore, eoquod flocci habuisset silen-
 tium, quod Rex in sua declaratione ad
 tollendum scandalum *ex nuperis Consti-
 tutionibus* exortum imposuisset. Cum
 autem

Sæc. XVIII. autem ipsemet hic Procurator hanc
 A. C. 1724. lenti legem hac sua declamatione con-
 tra Constitutiones Pontificias violasse
 accusaretur, ab Armenonvilleo Reii
 Sigilli Custode in Curia Parisiensi com-
 parere, ac rationem reddere jubebatur.
 Hic vero redarguente conscientia ve-
 nire haud ausus, typi errore in Parla-
 menti decreto verbum *Constitutionibus*
 loco verbi: *Contestationibus* irrephè re-
 scripsit. Armenonvilleus frivolam hanc
 excusationem miseratione potius & con-
 temptu quam vindicta dignam repe-
 tans, duntaxat Senatus edicto præ-
 cepit, ut in eos severe inquireretur, qui
 hanc falsificationem fecissent adeo injuriosam
 Constitutioni, ab omnibus Regni Archiep-
 scopis, & potiore ac saniore parte Episco-
 porum Galliarum receptæ. Non ea te-
 men fuit moderatio Parisiensis Parla-
 menti, quod die prima Julii hunc tre-
 ctatum proscripsit tanquam Regni legibus,
 & principiis ad distinguendam potestatem
 Ecclesiasticam & Ordinem Hierarchicum a
 potestate profana stabilitis contrarium, san-
 dalosum, seditiosum, temerarium, contra
 auctoritati Regiæ, & Clero Gallicano in-
 juriosum. Nihilominus Pontifex hunc
 tractatum plurimum commendavit die
 vigesima quarta Decembris scripta ad
 ipsum Auctorem epistola sequenti
 „Quod eruditionem tuam ad Ornamentum
 „tu

„tum Domus Dei conferre gestias, in Sæc. XVIII.
 „tui quidem nominis ac pietatis lau- A. C. 1724.
 „dem, animi vero nostri singularem
 „lætitiâ cedit, ac fore etiam confidi-
 „mus, ut infirmis aut errantibus strenui
 „labores tui doctrina consulant, ac pro-
 „ficiant exemplo. Itaque dignum tua
 „virtute ac religione erga hanc sanctam
 „Sedem studium gratissimo paternæ
 „benignitatis sensu complexi sumus,
 „tibi que persuasum esse optamus, Nos
 „ad omnem gratificandi tibi occasio-
 „nem libenter incubituros; præsertim
 „autem, ut Jurium tuorum in causa
 „Abbatix Senonensis, ratio (sicut par-
 „est) habeatur, diligenter curabimus.
 „Neque ullas benevolentix partes o-
 „mitteremus, ut a laudabili cura, uti-
 „liumque studiorum propositio, nulla
 „te aut molestia aut necessitas evocet.
 „Perge igitur pontificiam tibi benigni-
 „tatem, bonorum laudem, ac divina
 „potissimum beneficia demereri, quo-
 „rum pignus esse cupimus Apostoli-
 „cam Benedictionem, quam tibi dilecte
 „Fili peramanter impertimur. „

Sub idem ferme tempus in publi-
 cum prodire hi duo libelli. I. *In-*
structio seu Catechismus circa Constitutio-
nem Unigenitus. II. *Instructio Theolo-*
gica contra libellum, cui titulus: Discu-
rus familiaris circa Constitutionem
Uni-

Sæc. XVIII. *Unigenitus non ita pridem a Jansenio*
 A. C. 1724. *Duaci disseminatum.* Cum autem in

his libellis fideles Diœcesis Bajocensis monerentur, ut sese a suorum Patrum, qui Bullas acceptare recusarunt, communione segregarent, eoquod cum ejusmodi schismaticis salva fide ac religione communicare nequeant, hinc ceteris prior Franciscus Lotharingus Bajocensis Episcopus Mense Julio utrumque libellum edito mandato proscripsit, declarans, quod ex comunitate & pacis amore Præsulum concordia anno 1720. accesserit, cum tamen tentata pacis ac reſtitutionis via suo caruerit successu, causa decisionem a summo Pontifice, quæ Divina Providentia ad Sacram Sedem impetraverat &c. Hujus Præsulis exemplum sequebatur Caumartin Blefensis Episcopus, qui tamen succinctius, magisque moderatum edidit mandatum. Quamprimum vero ea res ad Regis Senatum deferebatur, mox die quarta Septembris mandatum Bajocense & Blefense publico edicto fuit proferiptum, tanquam continens propositiones declarationi Regiæ contrarias, & tendentes ad vindicandas & propugnandas appellaciones antea contra Constitutiones interpositas. Ipse etiam Rex utrumque Episcoporum mandatum facerari præcepit: nihilominus Rhodones

donense Parlamentum die undecima Sæc. XVIII.
 Septembris præcepit, ut præfata A. C. 1724.
Instructio seu Catechismus tanquam le-
 ditiosus, & ad seditionem tendens
 supprimatur, & in Palatii foro a car-
 nifice comburatur: Verum Rex hoc
 Parlamenti decretum executioni dari
 prohibuit, edictum vero Regium quod
 contra Montpessulanam & Bajocensem
 Episcopos promulgatum erat, ad om-
 nes Regni Episcopos transmitti & in
 pluribus Occidaniæ & Provinciæ urbi-
 bus publice affigi iussit, simulque ad
 omnes Franciæ Episcopos declaratio-
 nem Anni 1665. qua formularii sub-
 scriptio fuit demandata, transmisit ad-
 dito præcepto, ut eidem una omnes
pure & simpliciter subscriberent, quod
 præ ceteris prior Vincentius Desme-
 retz Macloviensis Episcopus in sua Sy-
 nodo hoc anno executus est, ac una-
 cum suis Parochis & Curix Ministris
Constitutionem pure & simpliciter rece-
 pit. Porro Quesnelistarum suppressione
 Ambianenses Jesuitæ ad impugnandos
 eorum errores animosiores facti hosce li-
 bellos non modo ubique divulgarunt,
 sed & in suo Collegio die septima Apri-
 lis hanc thesin publice propugnandam
 susceperunt: *Peccatum mortale tria consti-
 tuunt, gravis in actu materia: plena ratio-
 nis ad actus malitiam advertentia: plenus volun-*

Sæc. XVIII. voluntatis in actum consensus, quorum si
 A. C. 1724. unum absit, peccatum fit veniale. Eodem

adhuc anno die vigesima secunda Julii
 P. Gilbertus Morel de Becordel ibidem
 damnatas Quesneli propositiones re-
 pugnaturus, in suæ sententiæ patri-
 cinium protulit Epistolam Benedicti XIII.
 tum adhuc Beneventani Archiepiscopi
 ad Bissyum Cardinalem, ex qua hæc
 protulit verba: *Vestra Eminentia pro-*
certo habeat, nos quotquot in hoc Regno
Neapolitano Episcopi sumus, Constitutio-
nem Unigenitus firmiter tenere ut dogma-
ticam & constantissimam esse super ea
nostram fidem, nos vero Franciæ Episcopi
applicare Canones si Romanorum dist. 10.
& Can. nulli fas est. Inter alias vero
 Theses idem Gilbertus hanc defendit:
 „Lex Divina vetus Mosaica habuit præ-
 „cepta triplicis generis; moralia, cere-
 „monialia & judicialia: illam tulit te-
 „tam ipse Deus, & dedit per Angelos
 „Moisi, populo per Mosen Israelitico.
 „Bona in se fuit, justa & utilis, finis
 „illius extitit triplex: proximus, quæ
 „ejus observatio, medius, quæ obser-
 „vantium justificatio; ultimus, quæ ju-
 „stificatorum salus. Unde Judæis non
 „defuit gratia qua legis observatio fi-
 „lutaris, fieret ipsis possibilis. Syna-
 „goga quatenus Synagoga, non fuit
 „Congregatio hominum carnalium
 „neq

„neque Judæorum sub lege Status, a Sæc. XVIII
 „seipso fuit Status peccati & mortis, A. C. 1724.
 „itaque per *Constitutionem Unigenitus*
 „damnatæ merito sunt Quesnellii Pro-
 „positiones VI. *discrimen* & VII. quæ
 „*utilitas* & LXIV. *sub maledicto legis*
 „&c. Porro tradita a nobis doctrina
 „Censuræ ejus æquitatem sic probat,
 „ut ipsa auctoritate Censuræ vicissim
 „confirmetur, est enim Ecclesiæ Judi-
 „cium ratum, cui proinde contradicere
 „nefas, a quo appellare est præterea
 „illusorium. „

Cum autem in suis dictatis idem
 P. Gilbertus de S. Apostolo Paulo, qui
 de lege veteri loquitur, hæc addidisset
 verba: *Demonstrat Paulus multis ex ca-*
pitibus excellentiam legis Christi super legem
Mosis, quod cum exequitur acris ac vehe-
mentis ingenii impetum secutus, legem Mosis
deprimit quandoque & elevat, non absolute,
sed præ fide & lege Christi: In hac do-
ctrina & Gilberti thesibus Quesnellistæ
 multa, quæ carperent, deprehende-
 bant, ac propterea in vulgus spargebant,
 Jesuitas exponere Theses, in quibus
 peccatum Philosophicum, aliaque per-
 versæ moralis doctrinæ principia palam
 propugnarentur, Cardinalem etiam Bel-
 lugam horrendas centum propositiones,
 quas Jesuitæ eorumque Discipuli in Hi-
 spaniis traderent, apud summum Pon-
 tificem.

Hist. Eccles. Tom. LXXI, Bbb tifi-

Sæc. XVIII.
A. C. 1724. tificem denuntiasset: Id equidem calumniam redolebat, certum tamen erat, quod idem Cardinalis librum imprimi jufferit, in quo centum triginta quinque propositiones ex laxioribus Hispaniæ Casistis extractas vereque abominandas Pontificis censuræ obtulerit. Ceterum Parlamenta Jesuitis vel infensa erant, quia hoc anno in Rhemensis Universitatem introducere moliebantur, quibus tamen Parliamento unacum Rhemenfi acerrime obstitit, ac supplicem libellum verbis aculeatis, gravibusque sententiis refertum (*) contra eos Regi porrexit, uti jam supra retulimus.

§. LVI.

Cornelius Steenoven ab Ultrajectensibus Canonicis electus, atque a Varleto Episcopo in Archiepiscopum sacratus.

*Abregé
Chron. t. 3.
pag. 530.
Vanejpen
Suppl. Vid.
Supra p. 166.*

Jam supra meminimus, quod Ultrajectenses Canonici, cum ad suas litteras ad Papam datas nullum recepissent

(*) Hic libellus nomine omnium Franciæ Universitatum Regi porrectus videri potest in Historia Generali Tom. II. Art. XXII. hunc fufius referre nolui, ne Societati injuriosius dicar & videar.